

مبانی جامع طب چینی

ویرایش سوم

نویسندگان: جی ووانی، ماچوچیا

مترجم: دکتر عباس نصاری، پزشک و فارغ التحصیل

طب سوزنی از CD-ATC چین

نظارت و ویرایش علمی: دکتر امیر هومن کاظمی

عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران

استاد دانشگاه طب سنتی پکن

عضو هیأت رئیسه فدراسیون جهانی طب سوزنی

استاد مهمان دانشگاه ساتیاگو د کامپوستا اسپانیا

سرشناسنامه : مایوچیا، جیووانی

Maciocia, Giovanni

عنوان و پدیدآور : مبانی جامع طب چینی/جیووانی مایوچیا : مترجم عباس انصاری.

مشخصات نشر : اصفهان : سناگستر، ۱۳۹۶.

مشخصات ظاهری : ۱۱ص: ۲۲ × ۲۹ س.م.

شابک : 978-600-8736-84-4

وضعیت فهرست نویسی : فیپا

یادداشت : عنوان اصلی: The foundations of chinese medicine : a comprehensive text, 3rd ed, 2015.

موضوع : پزشکی چینی--فلسفه

موضوع : Medicine, chinese-- Philosophy

موضوع : متخصصان طب سوزنی

موضوع : Acupuncturists

شناسنامه افزوده : انصاری، عباس، ۱۳۴۴- مترجم

رده بندی کنگره : R۶۰۱/م۱۶م۲ ۱۳۹۶

رده بندی دیویی : ۶۱۰/۹۵۱

شماره کتابشناسی ملی : ۱۳۷۱۷۹۳

 مبانی جامع طب چینی

تألیف: جیووانی، مایوچیا

مترجم: دکتر عباس انصاری

ویراستار: مرضیه احمدی، شکوفه امیری

گرافیک و صفحه آرایی: حاشیه گرافیک www.hgr.ir

ناشر: انتشارات سناگستر

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۶

شمارگان: ۱۰۰۰

قیمت: ۱۲۰,۰۰۰ تومان

تمامی حقوق برای مترجم محفوظ است

ارتباط با مترجم: تهران، سعادت آباد، میدان کتاب، ابتدای بلوار کوهستان، پلاک ۲۸

طبقه ۴، کلینیک طب سوزنی دکتر انصاری

تلفن: ۰۲۱-۲۶۷۶۷۲۰۵ - ۰۲۱-۲۲۳۸۶۵۰۱ - ۰۹۱۰۶۶۴۲۹۲۰

www.LaserAcupuncture.ir - www.Auriculotherapy.ir - www.DoctorAnsari.ir

مقدمه نویسنده

۲۷ سال از زمانی که شروع به نگارش اولین نسخه «اصول طب چینی» نمودم می‌گذرد: این موضوع مهر تأییدی بر این حقیقت است که این کتاب با استقبال گسترده فراگیران روبرو بوده و به‌عنوان کتاب مرجع، به‌وسیله بسیاری از دانشگاه‌های طب سوزنی، سرتاسر جهان مورد استفاده قرار گرفته است. کتاب حاضر، ویرایشی بر نسخه دوم چاپ‌شده در سال ۲۰۰۵ است.

هدف از نگارش این اثر، همان‌طور که در نام آن برمی‌آید، ارائه اصول ضروری طب چینی است: بنابراین این کتاب سرآغاز سفر یادگیری این هنر باستانی است. البته کتب سنتی چینی متعددی به‌ویژه در بحث طب سوزنی وجود دارند اما امیدوارم این کتاب بتواند اصولی که درمانگر باید با آن بزی کرده و به جهات دیگر تعمیم دهد را فراهم آورد.

منابع اصلی این کتاب، کتب مرجع مدرن چینی و «خاک» کتب کلاسیک از جمله کلاسیک طب داخلی امپراتور زرد^۱ (سوالات ساده سوون^۲ و محور روحانی لینگ شو^۳) و کلاسیک مشکلات (نان جینگ)^۴ است. تلاش من بر این بوده که تئوری‌های طب چینی ذکرشده در این کتب را نشان دهم و در این میان تجربیات شخصی خود که در طول ۴۰ سال کار جمع‌آوری‌شده را نیز ارائه داده‌ام. در هرجایی از متن که تجربه یا حدس را بیان کرده‌ام از عبارت «طبق تجربه من» یا «به عقیده بنده» استفاده کرده‌ام.

تغییرات اصلی انجام‌شده در ویرایش دوم کتاب عبارت‌اند از:

۱. بحث مفصلی در مورد عملکردهای پریکاردیوم
۲. بحث گسترده در مورد عملکردها و ماهیت سان جیائوی سه‌گانه
۳. بحث در مورد عوامل بیماری‌زای خارجی با توضیح منشأ و الگوی بیماری‌ها
۴. بحثی گسترده در باب تشخیص
۵. بخش جدیدی در مورد پاتولوژی (فصل‌های ۲۷، ۲۸ و ۲۹)
۶. مروری کامل بر تظاهرات بالینی الگوهای اندام‌های داخلی همراه با تمایز شفاف‌تر بین کمبود یین و گرمای تهی برای هر اندام به‌اضافه نسخه‌های گیاهی برای هر الگو

1. Yellow Emperor's Classic of Internal Medicine

2. Simple Questions Su Wen

3. Spiritual Axis Ling Shu

4. Classic of Difficulties (Nan Jing)

۶. بحثی گسترده در مورد شناسایی الگوها بر اساس مراحل شش گانه، سطوح چهار گانه و سان جیائوی سه گانه
۷. بحثی بسیار گسترده در مورد ماهیت، عملکردها و کاربردهای بالینی ۸ کانال غیر معمول
۸. بحثی بر نقاطی که قبلاً مورد بحث قرار نگرفته اند مانند نقاط ۴ دریا، نقاط پنجره آسمان، ۱۲ نقطه ستاره آسمانی، نقاط شبه سان سی میائو، نقاط سیستم چشم و ۵ نقطه فرمان.
۹. مروری کلی بر عملکردهای نقاط با عنوانی جدید بانام «تظاهرات بالینی» و افزودن نقاطی که قبلاً ذکر نشده بودند
۱۰. بحث مفصلی درباره اصول ترکیب نقاط طب سوزنی.

ویرایش حاضر نسبت به ویرایش ۲۰۰۵ دارای تغییرات و موارد اضافه شده زیر است:

۱. بیش از ۲۰۰ شکل جدید در کل کتاب
  ۲. پرسش های خودآزمایی برای کمک به فراگیران
  ۳. تاریخچه موردی همراه با آزمون خودآزمایی
  ۴. دیگرام های جدید که مرابا اولیه و شرایط پیشرفت الگوهای اندام های داخلی را نشان می دهند
  ۵. دستورالعمل های جدید همراه با شکل نشان دادن نحوه یادگیری الگوهای اندام های داخلی در فرایندی ساده و معقول که بنابراین به دوراز حفظ کردن محص باشد.
  ۶. نکات بالینی بیشتر در تمام متن
  ۷. ترکیب بیشتری از نقاط طب سوزنی همراه با بررسی عملکردهای نقاط
  ۸. تاریخچه های موردی بیشتر
  ۹. موقعیت نقاط طب سوزنی ذکر شده
- خواننده متوجه خواهد شد که در کتاب های خود از عبارت «طب سنتی چینی (TCM)» استفاده نمی کنم چرا که شخصاً با این عبارت موافق نیستم.
- این عبارت به طور کاملاً تصادفی زمانی رواج یافت که غربی ها در دانشگاه های چینی که همگی «دانشگاه طب سنتی چین» شروع به تحصیل نمودند. در چین، طب چینی را «ژونگ یی» (به معنای طب چینی) می نامند تا از طب غربی (شی یی) متمایز باشد.
- زمانی که دانشگاه های چینی شروع به ارائه دوره های آموزشی برای دانشجویان خارجی نمودند اصطلاح «طب سنتی چینی» را ابداع کردند. دانشگاه های چین کلمه «سنتی» به آن معنا که متخصصان طب سوزنی در غرب استفاده می کنند را به کار نمی برند. متأسفانه، کلمه «سنتی» غالباً در غرب به وسیله پیروان سبک های خاصی از طب سوزنی استفاده می شود که هر کدام ادعا می کنند نسبت به دیگری «سنتی تر» یا کلاسیک تر هستند.
- به ویژه در زمینه طب چینی، کلمه «سنتی» می تواند بسته به منظور گوینده از سنت، معانی مختلفی داشته باشد. آیا سنت در سلسله ها ن به دلیل قدمت بیشتر نسبت به سلسله سونگ سنتی تر است؟ نکته مهم تر اینکه آیا نوآوری های ارائه شده پس از ۱۹۴۹ باید به دلیل مارکسیست یا لنینیست یا مائوئیست بودن کنار گذاشته شود؟

هنگامی که دانشگاه‌های چینی، «دانشگاه طب سنتی چین» نامیده شده و تدریس دوره‌های طب سنتی در آن‌ها آغاز شد، کاربرد اصطلاح TCM برای تعریف طب چینی و طب سوزنی به شیوه‌ای که در چین مدرن انجام و تدریس می‌شود، آغاز گردید.

مشکلات اصلی در ارتباط با عبارت «TCM» دو مورد هستند: اولاً، این عبارت بر طب چینی به آن معنا که به‌طور عملی در چین مدرن انجام‌شده و تدریس می‌شود عبارتی بسیار یکنواخت و غیرقابل انعطاف است و امکان هرگونه تنوعی را از بین می‌برد.

به تعداد استان‌ها، بخش‌ها و دانشگاه‌های چین، روش‌های انجام طب سوزنی نیز وجود دارد. زمانی که سیستم نظام‌دهی مشخصی مورد استفاده قرار گیرد، تنوع از بین نمی‌رود. کافی است به یک کتاب‌فروشی در چین سر بزنید و قسمت کتب طب چینی را چک کنید: در صد درصد موارد علاوه بر «مجموعه تجربیات پزشکان سنتی»، کتاب‌های زیادی به نام «مجموعه تجربیات پزشکان طب چینی مدرن» را خواهید یافت. قضاوت در مورد وضعیت طب چینی در چین مدرن، تنها بر اساس کتب مرجع معدودی که به انگلیسی ترجمه شده‌اند و نیز بر اساس برنامه دوره‌های آموزشی اختصاص‌یافته برای فراگیران خارجی صحیح نیست. این تنوع در طب سوزنی به احترام پزشکان قدیمی و قدردانی از سبک‌ها و تئوری‌های آن‌ها سرکوب نشده است.

دوماً، تعریف عبارت «TCM»، به‌عنوان سبک خاصی از طب سوزنی در غرب کار دشواری است. مسلماً هیچ‌گونه همسانی در طب سوزنی TCM در بین درمانگران غربی وجود ندارد. برای مثال، اگر TCM به‌صورت «طب چینی و طب سوزنی به شکلی که در چین مدرن به کار گرفته و تدریس می‌شود» تعریف شود در این صورت نه من و نه هیچ‌یک از همکارانم TCM انجام نمی‌دهیم.

بحث همیشگی در مورد اینکه چین مدرن (پس از ۱۹۴۹)، تا چه اندازه طب چینی و طب سوزنی را تغییر داده، سازمان‌دهی کرده یا حتی باعث تباهی آن شده است، وجود دارد. بحی بسیار گسترده که درواقع خود می‌تواند موضوعی برای نگارش کتاب باشد.

البته رژیم کمونیست چین مدرن همانند تمام سلسله‌های قبلی، طب چینی را تحت تأثیر قرار داده است. بدون شک، دسته‌بندی و سازمان‌دهی در مورد طب چینی وجود داشته است که به عقیده من، بیشتر به‌واسطه نیاز به تعلیم تعداد زیادی از پزشکان طب چینی در شرایط غافلگیرکننده بهداشت عمومی سال ۱۹۵۰ بوده است تا اعمال نیروی آگاه مارکسیست ارتدکسی به طب چینی. به‌علاوه، برخی نظام‌دهی و دسته‌بندی‌ها قبل از ۱۹۴۹ انجام شده است.

دولت کمونیست جدید با وظیفه خطیر ارائه مراقبت‌های بهداشتی به جمعیتی که به‌وسیله بیماری‌های متعدد عفونی، سوءتغذیه و ۲۵ سال جنگ و قحطی ضعیف شده‌اند روبرو بوده است: دولت جدید تصمیم‌های هشیارانه‌ای اتخاذ کرد تا به طب چینی اعتماد کرده و آن را به سطح جدیدی ارتقا بخشد. آن‌ها انتخاب محدودی داشتند اما مجبور به انجام آن بودند. درواقع، دولت جدید این کار را نه به دلیل اعتقاد راسخ به طب چینی بلکه تنها به خاطر نیاز میلیون‌ها رعیت که برای سلامت خود به طب چینی تکیه داشتند، انجام داد.

فاکتور مهم دیگری که چین سازمان‌دهی را القا نمود ضرورت «علمی» کردن بیشتر طب چینی بود؛ بدین ترتیب این طب راحت‌تر از سوی پزشکان چینی تحصیل کرده در غرب پذیرفته می‌شد. به‌روشنی درمی‌یابیم که وزارت بهداشت عمومی چین در دهه ۱۹۵۰ بین پیشگامان طب چینی و پیروان طب چینی منازعه سختی وجود داشته است. به‌علاوه، چنین نیازی به علمی‌تر کردن طب چینی قبل از ۱۹۴۹ آغاز شده است. در اصل، در دهه ۱۹۳۰ و در زمان دولت ناسیونالیست (چانگ کیا شک) بود که سعی بر توقیف کامل طب چینی وجود داشت.

بنابراین نظام‌دهی صورت گرفته در طب چینی به‌جای دستور کار آگاهانه مارکسیستی در سرکوب دیدگاه‌های متفاوت این طب، بیشتر نتیجه ضرورت ایجاد دانشگاه‌های قابل اطمینان با برنامه‌های علمی و آموزشی مشترک بود که بتواند هزاران پزشک طب چینی را به روشی مستدل آموزش دهد تا دستور آگاهانه مارکسیست در سرکوب دیدگاه‌های متفاوت این طب.

هر گروهی که تصمیم به برپایی دانشگاه دارد لازم است برنامه‌ای که ضرورتاً نشان‌دهنده «سازمان‌دهی» موضوع و لزوماً دربردارنده موضوعات مشخص بوده و بقیه موضوعات را مستثنی می‌کند را تنظیم نماید.

این موضوع که چین مدرن به‌طور عمد و به‌صورت نظام‌مند اقدام به ریشه‌کن کردن هر نوع تأثیر کلاسیک از طب چینی نکرده است با درفاکتور علم قابل اثبات است.

اولاً چین مدرن تمام متون کلاسیک درمی را در حروفی ساده‌تر که مطالعه آن‌ها را برای نسل جدید آسان‌تر می‌سازد، تجدید چاپ کرده است و چنین کلاس‌هایی بخشی از برنامه درسی دانشگاه‌های چین را شکل می‌دهند (تمام دانشگاه‌های اصلی طب چینی، دانشکده‌نی چینگ دارند).

دوماً، کتاب‌های مدرن زیادی وجود دارند که حاصل ترمیم پزشکان مشهور قدیم و مدرن هستند، یکی از آن‌ها به نام «ملزومات متخصصان طب سوزنی چین معاصر: بر اساس تجربیات بالینی» به انگلیسی ترجمه شده و جای تعجب است که تعداد اندکی از همکاران این کتاب جالب‌توجه را مطالعه کرده‌اند. به‌علاوه، برخی از سیستم‌های نظام‌دهی و دسته‌بندی قابل قبول هستند. روش معقول و ساخت‌یافته تدریس عملکردها و الگوهای اندام‌های داخلی در عمل بسیار مفید هستند. برای مثال، زمانی که عملکرد اندام‌های داخلی مطالعه می‌کنیم این کار را با دسته‌بندی آن‌ها به اندام حسی، بافت و ماده زیستی که تحت تأثیر یک اندام خاص قرار می‌گیرد، انجام می‌دهیم. چنین دسته‌بندی مفید واقع خواهد شد؛ چراکه اطلاعات مربوط به آن‌ها در فصل‌های مختلف کتب کلاسیک به‌صورت پراکنده آورده شده است. برای مثال، فصل ۹ سوالات ساده می‌گوید کبد در ناخن‌ها تظاهر می‌یابد و رباط‌ها را کنترل می‌کند، فصل ۵ سوالات ساده و فصل ۱۷ محور روحانی می‌گوید کبد به چشم‌ها باز می‌شود و غیره.

البته دیدگاه مارکسیستی ایجادشده به‌وسیله چین مدرن مسلماً بر طب چینی در حذف یا تغییر جنبه‌های طب چینی که متناسب با فلسفه علمی مارکسیستی نبوده‌اند تأثیر گذاشته است. مثلاً در بحث عملکرد اندام‌های داخلی، کتب چینی می‌گویند کبد خون را ذخیره می‌کند، به درون چشم‌ها باز می‌شود و رباط‌ها را کنترل می‌کند اما در مورد اینکه کبد اقامتگاه روح آسمانی (Hun) است چیزی نگفته‌اند چراکه مسلماً مارکسیست با مفهوم روح آسمانی بیگانه است. درعین حال، برخی کتب امروزی از روح آسمانی در بحث بیماری‌های ذهنی نام می‌برند.

من شخصاً به دو دلیل تأثیر مارکسیست بر طب چینی را قابل توجه نمی‌دانم: اول اینکه ما به تمام کلاسیک‌های طب چینی (که بسیاری از آن‌ها به انگلیسی ترجمه شده‌اند) دسترسی داریم و بنابراین می‌توانیم هر کدام از مفاهیم قدیمی که توسط چین مدرن چشم‌پوشی شده است را اعاده کنیم.

دوماً، به عقیده من، تأثیر مارکسیست بر طب چینی روکش نازکی است که در زیر آن لایه‌های ریشه‌داری از تأثیر نئوکنفوسیوسی دیده می‌شود. در واقع بررسی اینکه اندیشمندان نئوکنفوسیوسی سلسله‌های مینگ و سونگ تا چه اندازه طب چینی را تغییر داده، دسته‌بندی کرده یا حتی باعث تباهی آن شده‌اند جالب توجه خواهد بود: به عقیده من این مکتب بسیار بیشتر و ریشه‌دارتر از مارکسیست این طب را تحت تأثیر قرار داده است.

نگاه ما به نی جینگ همانند «کتاب مقدسمان انجیل» است که قدمت آن به سلسله هان یا اگر مربوط به این دوره نباشد حتی به دوره ایالت‌های جنگجو بازمی‌گردد (۴۷۶-۲۲۱ قبل از میلاد). در اصل، متونی که اکنون در اختیار داریم به ۷۶۲ پس از میلاد و به سه بازبینی که طی سلسله سونگ (۱۲۷۹-۹۶۰) اتفاق افتاد، برمی‌گردد. باید خاطرنشان کنیم که در سلسله سونگ دوره پیروزی کنفوسیوس در همه زمینه‌ها بود که مسلماً طب را نیز در برمی‌گرفت؛ بنابراین نباید تغییرات صورت گرفته تا قبل از ۱۹۴۹ را «خوب» (یا «روحانی») و تغییرات پس از ۱۹۴۹ را «بد» تلقی کنیم. در ویرایش دوم این کتاب در فصل‌هایی که مربوط به نقاط طب سوزنی هستند (فصل‌های ۵۴ تا ۶۷) موقعیت نقاط را نیز اضافه کرده‌ام. هدف از این کار این نیست که کتاب خوبی در زمینه طب سوزنی بر جای بگذاریم، چراکه کتبی از این دست با ذکر اسما پیدا کردن نقاط همراه با شکل موجود است؛ بلکه ذکر موقعیت نقاط عمدتاً با هدف یادآوری سریع محل نقاط و حل سیرل از اتلاف وقت خواننده در پیدا کردن آن‌ها در کتاب دیگر بوده است. همچنین این کار به‌طور ویژه برای نقاطی صورت گرفته است که استفاده از آن‌ها کمتر شایع است مانند نقطه G.B.17 Zhengying.

در پایان، دیگر ویژگی جدید این کتاب نسبت به ویرایش قبل از باران با وبسایت است. این وبسایت برای بازتاب طرح کتاب چاپ‌شده طراحی خواهد شد و کار با آن آسان‌تر از حد خواهد بود. بانک شکل‌ها از تمامی تصاویر و فلوچارت‌های کتاب و بیش از ۱۰۰۰ پرسش خودآزمایی به‌اضافه سؤالات چندگزینه‌ای، صحیح-غلط، جور کردنی و جای خالی نیز موجود خواهد بود.

جیووانی ماچیوچیا

سانتا باربارا

NOTES

i Scheid V 2002 Chinese Medicine in Contemporary China, Duke University Press, Durham, p. 32.

ii Chen Youbang and Deng Liangyue 1989 Essentials of Contemporary Chinese Acupuncturists' Clinical Experiences, Foreign Languages Press, Beijing.

iii Wang Ke Qin 1988 Theory of the Mind in Chinese Medicine (Zhong Yi Shen Zhu Xue Shuo), Ancient Chinese Medical Texts Publishing Hous

علم پزشکی قدیمی ترین علم بشریت است، چراکه از آغاز آفرینش انسان به دنبال کشف اسرار بدن خود و درمان بیماری‌ها بوده است. این تلاش همچنان ادامه دارد و شاید تا روزی که انسان در این کره خاکی است، ادامه داشته باشد. با همه پیشرفت‌های حاصل شده در علوم مختلف، علم پزشکی رایج نمی‌تواند ادعا کند علل و مکانیسم ایجاد همه بیماری‌ها و درمان آن را می‌شناسد.

از آنجایی که انسان‌ها و سایر موجودات زنده دارای ساختار پیچیده‌ای هستند، نمی‌توان ادعا کرد علل بیماری‌ها و درمان آن‌ها به طور کامل همانی است که در زیر میکروسکوپ‌های آزمایشگاه‌های تحقیقاتی دیده می‌شود. بی‌شک اجزای دنیای پیرامون ما بر سلامت موجودات زنده تاثیر گذار هستند. طب سنتی و مکمل از زوایای دیگری به سلامت انسان می‌نگرند و مکانیسم‌های متفاوتی برای ایجاد و درمان بیماری‌ها شرح داده‌اند.

طب چینی به عنوان یکی از قدیمی‌ترین و متداول‌ترین مکاتب طب سنتی دنیا با قدمتی چند هزار ساله امروزه در بسیاری از بیمارستان‌ها و مراکز دانشگاهی دنیا تدریس و مطالعه می‌شود و بسیاری از بیمارستان‌ها و مراکز درمانی معتبر در اقصای نقاط دنیا شاخه‌های مختلف آن از جمله گیاهان دارویی، طب سوزنی و ... را در کنار درمان‌های پزشکی رایج برای بیماران به کار می‌بندند.

کتاب حاضر به عنوان یکی از معتبرترین کتب طب سنتی چینی که به آن طب شرقی نیز گفته می‌شود، در واقع مرجع آشنایی با اصول و مبانی این طب است که به دلیل استقبال بسیار زیاد پزشکان سراسر دنیا چندین بار ویرایش و تجدید چاپ شده است.

مطالعه این کتاب برای تمامی پزشکان علاقه‌مند به طب سوزنی، گیاهان دارویی و سایر طب‌های مکمل و فارغ‌التحصیلان و دانشجویان تمامی رشته‌های طب سنتی و مکمل بسیار مفید و راهگشا خواهد بود.

بر خود لازم می‌دانم که از زحمات و تلاش‌های بی‌دریغ و شمان‌رزی دوست خوبم جناب آقای دکتر عباس انصاری که با نهایت دقت تلاش کردند این مجموعه گرانقدر به فارسی برگردانده شود و در اختیار هموطنان علاقمند قرار گیرد، سپاسگزاری نمایم. به امید آنکه خدمات درمانی علمی و واقعی طب چینی و طب سوزنی در اختیار مردم بیشتری قرار گیرد.

دکتر امیر هومن کاظمی

• عضو هیئت علمی و معاون دانشکده طب سنتی دانشگاه علوم پزشکی تهران

استاد دانشگاه پکن

عضو هیئت رئیسه فدراسیون جهانی طب سوزنی

استاد مدعو دانشگاه سانتیاگو دکامپوستلا اسپانیا

مقدمه نویسنده

پیشگفتار

مقدمه مترجم

نکاتی در مورد ترجمه اصطلاحات چینی

بخش ۱

تئوری عمومی

مقدمه ۳۷

فصل ۱ | یین-یانگ ۳۹

سیر تحول تاریخی ۴۰

ماهیت یین - یانگ ۴۱

کاربرد یین و یانگ در پزشکی ۴۰

کاربرد چهار اصل یین-یانگ در پزشکی ۵۰

فصل ۲ | عناصر پنجگانه ۶۳

عناصر پنج گانه در طبیعت ۶۵

عناصر پنج گانه در طب چین ۷۴

فصل ۳ | مواد زیستی ۹۷

مفهوم چی در فلسفه چین ۹۸

مفهوم چی در طب چین ۱۰۱

فصل ۴ | تغییر و تبدیل چی ۱۴۵

چی اولیه به عنوان نیروی محرک برای تغییر شکل چی ۱۴۶

آتش دروازه حیات ۱۴۷

دینامیک و فیزیولوژی تغییر شکل چی ۱۴۹

تغییر و تبدیل چی توسط سانجیانوی سه گانه ۱۶۱

پاتولوژی تغییر و تبدیل چی ۱۶۳

بخش ۲

عملکرد اندام های داخلی

قسمت ۱

عملکرد اندام های یین

مقدمه ۱۷۷

فصل ۵ | عملکرد اندام های داخلی ۱۷۹

اندام های داخلی و مواد زیستی ۱۸۰

اندام های داخلی و بافت ها ۱۸۱

اندام های داخلی و اندام های حسی ۱۸۱

اندام های داخلی و هیجانات ۱۸۲

اندام های داخلی و جنبه های روحی ۱۸۳

اندام های داخلی و اقلیم ۱۸۴

علائم خارجی اندام های داخلی ۱۸۵

اندام های داخلی و مایعات بدن ۱۸۵

اندام های داخلی و بویاها ۱۸۶

اندام های داخلی و رنگ ها ۱۸۷

اندام های داخلی و طعم ها ۱۸۷

اندام های داخلی و صداها ۱۸۸

اندام های یین (Zang) و اندام های یانگ (Fu) ۱۸۸

فصل ۶ | عملکردهای قلب ۱۹۳

عملکردهای قلب ۱۹۴

دیگر روابط قلب ۲۰۴

رؤیاها ۲۰۵

گفته های معروف ۲۰۵

فصل ۷ | عملکردهای کبد ۲۰۹

عملکردهای کبد ۲۱۰

دیگر روابط کبد ۲۲۰

رؤیاها ۲۲۱

گفته های معروف ۲۲۱

فصل ۸ | عملکردهای ریه ها ۲۲۷

عملکردهای ریه ۲۲۸

دیگر روابط ریه ۲۴۲

رؤیاها ۲۴۳

گفته های مشهور ۲۴۳

فصل ۹ | عملکردهای طحال ۲۴۹

عملکردهای طحال ۲۵۱

دیگر روابط طحال ۲۵۹

رؤیاها ۲۶۰

گفته های معروف ۲۶۱

فصل ۱۰ | عملکردهای کلیه ها ۲۶۷

عملکردهای کلیه ها ۲۷۰

دیگر روابط کلیه ها ۲۸۱

فصل ۱۱ | عملکردهای پریکاردیوم/۲۸۷

پریکاردیوم به‌عنوان یک اندام/۲۸۸

پریکاردیوم به‌عنوان یک کانال/۲۸۹

پریکاردیوم و ذهن - روح/۲۹۰

ارتباط بین پریکاردیوم و آتش و زیر/۲۹۱

ارتباط بین پریکاردیوم و رحم/۲۹۲

فصل ۱۲ | روابط متقابل اندام‌های بین/۲۹۷

قلب و ریه‌ها/۲۹۸

قلب و کبد/۲۹۹

قلب و کلیه‌ها/۳۰۰

کبد و ریه‌ها/۳۰۳

کبد و طحال/۳۰۴

کبد و کلیه‌ها/۳۰۵

طحال و ریه/۳۰۷

طحال و کلیه/۳۰۷

ریه‌ها و کلیه‌ها/۳۰۸

طحال و قلب/۳۱۰

قسمت ۲

عملکرد اندام‌های یانگ

مقدمه/۳۲۲

فصل ۱۳ | عملکردهای معده/۳۲۴

معده دریافت را کنترل می‌کند/۳۲۴

معده عمل آمدن غذا را کنترل می‌کند/۳۲۶

معده انتقال جوهره غذا را کنترل می‌کند/۳۲۷

معده نزول چی را کنترل می‌کند/۳۲۹

معده منشأ مایعات است/۳۳۰

دیگر جنبه‌های معده/۳۳۱

فصل ۱۴ | عملکردهای روده کوچک/۳۳۵

دریافت و تغییر و تبدیل غذا را کنترل می‌کند/۳۳۵

مایعات را جداسازی می‌کند/۳۳۶

دیگر جنبه‌ها/۳۳۷

فصل ۱۵ | عملکردهای روده بزرگ/۳۴۱

عبور و هدایت را کنترل می‌کند/۳۴۲

مواد غذایی هضم شده را به مدفوع تبدیل و مایعات را باز جذب می‌کند/۳۴۲

دیگر جنبه‌ها/۳۴۳

فصل ۱۶ | عملکردهای کیسه صفرا/۳۴۶

ذخیره و ترشح صفرا/۳۴۸

تصمیم‌گیری را کنترل می‌کند/۳۴۹

رابط‌ها را کنترل می‌کند/۳۵۰

دیگر جنبه‌ها/۳۵۰

فصل ۱۷ | عملکردهای مثانه/۳۵۵

مثانه با تغییر شکل چی، آب را دفع می‌کند/۳۵۵

دیگر جنبه‌ها/۳۵۷

فصل ۱۸ | عملکردهای سانجیانوی سه‌گانه/۳۶۱

عملکردهای سانجیانوی سه‌گانه/۳۶۲

چهار دیدگاه در مورد سانجیانوی سه‌گانه/۳۶۷

دیگر جنبه‌های سانجیانوی سه‌گانه/۳۷۴

قسمت ۳

عملکردهای شش اندام یانگ غیر معمول (چهار دریا)

مقدمه/۳۸۳

فصل ۱۹ | عملکرد شش اندام یانگ غیر معمول/۳۸۵

رحم/۳۸۶

مغز/۳۹۲

MARROW/۳۹۴

استخوان‌ها/۳۹۵

عروق خونی/۳۹۵

کیسه صفرا/۳۹۶

چهار دریا/۳۹۷

۴۰۳

دیگر اندام‌ها/۴۱۰